

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 11C/168/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712215599
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tatiana Sabadošová
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2015:7712215599.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce, sudkyňa JUDr. Tatiana Sabadošová v právnej veci žalobcu POHOTOVOŠŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova ul. č. 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, jej menom: doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a.
- II. Účastníkom sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Tunajší súd uznesením č. k. 11C 132/2012-8 zo dňa 10.10.2012 spojil veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 11C 132/2012, 11C 164/2012, 11C 195/2012, 11C 139/2012, 11C 201/2012, 11C 154/2012, 11C 230/2012, 11C 137/2012, 11C 151/2012, 11C 175/2012, 11C 162/2012, 11C 236/2012, 11C 145/2012, 11C 234/2012, 11C 135/2012, 11C 186/2012, 11C 200/2012, 11C 172/2012, 11C 171/21012, 11C 173/2012, 11C 159/2012, 11C 157/2012, 11C 152/2012, 11C 235/2012, 11C 239/2012, 11C 155/2012, 11C 163/2012, 11C 190/2012, 11C 136/2012, 11C 182/2012, 11C 144/2012, 11C 208/2012, 11C 229/2012, 11C 197/2012, 11C 185/2012, 11C 166/2012, 11C 188/2012, 11C 216/2012, 11C 142/2012, 11C 149/2012, 11C 180/2012, 11C 217/2012, 11C 153/2012, 11C 23/2012, 11C 140/2012, 11C 207/2012, 11C 174/2012, 11C 183/2012, 11C 199/2012, 11C 147/2012, 11C 169/2012, 11C 218/2012, 11C 193/2012, 11C 133/2012, 11C 213/2012, 11C 189/2012, 11C 158/2012, 11C 141/2012, 11C 214/2012, 11C 226/2012, 11C 240/2012, 11C 156/2012, 11C 161/2012, 11C 165/2012, 11C 196/2012, 11C 228/2012, 11C 187/2012, 11C 168/2012, 11C 211/2012, 11C 223/2012, 11C 143/2012, 11C 148/2012, 11C 222/2012, 11C 232/2012, 11C 219/2012 na spoločné konanie s tým, že naďalej budú vedené pod spoločnou spisovou značkou 11C 132/2012. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11.10.2012. Uznesením č. k. 11C 132/2012-152 zo dňa 21.9.2015 v spojení s opravným uznesením č.k. 11C 132/2012-178 zo dňa 19.10.2015 rozpojil veci, ktoré boli spojené vyššie označeným uznesením na spoločné konanie a boli vedené pod sp. zn. 11C 132/2012. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23.10.2015. Následne uznesením č. k. 11C 168/2012-178 zo dňa 4.11.2015 spojil veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 11C 168/2012, 11C 171/21012, 11C 200/2012, 11C 229/2012 na spoločné konanie s tým, že budú vedené pod sp. zn. 11C 168/2012. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23.11.2015.

Žalobca sa vo vyššie označených veciach spojených na spoločné konanie domáha proti žalovanej náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Odôvodnil to tým, že v súlade s pravidlami riadneho hospodárenia ako oprávnený subjekt - veriteľ navrhol vykonať ním zvolenému súdному exekútorovi, aby vykonal exekúciu na základe vzniku pohľadávky neplnením si záväzku vyplývajúceho zo: Zmluvy

o úvere č. XXXXXXXX dlžníkom (povinným): T. (sp. zn. 11C 168/2012), Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX dlžníkom (povinným): U. (sp. zn. 11C 171/2012), Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX dlžníkom (povinným): L. (sp. zn. 11C 200/2012), Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX dlžníkom (povinným): J. (sp. zn. 11C 229/2012). Po prijatí návrhu na vykonanie exekúcie súdny exekútor prideliť registráciou exekučnej veci č.: EX 2500/2005 (sp. zn. 11C 168/2012), EX 5781/2010 (sp. zn. 11C 171/2012), EX 274/2005 (sp. zn. 11C 200/2012), EX 888/2004 (sp. zn. 11C 229/2012). Žalobca pre obavy o právny a faktický osud pohľadávky vymáhanej exekútorom, ktorému bolo naposledy udelené poverenie na vykonanie exekúcie a podal postupom podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku exekučnému súdu návrh na zmenu exekútora. Žalobca legitímne očakával, že mu súd poskytne súdnu ochranu v zákonom predpokladanej kvalite a teda, že dôjde k reálnej zmene exekútora rozhodnutím súdu v zákonom stanovenej lehote, avšak sa tak nestalo a to aj napriek tomu, že návrh spĺňal všetky formálne a materiálne podmienky ustanovené Exekučným poriadkom, resp. Občianskym súdnym poriadkom. V tejto súvislosti poukázal na právnu úpravu procesného postupu exekučného súdu vo veci rozhodovania o zmene exekútora, ktorá definuje dobu určenú na prijatie rozhodnutia, pričom prekročenie tejto doby je nutné s ohľadom na ochranu základných práv a slobôd kvalifikovať ako porušenie zákona. Nezákonnosť úradného postupu okresného súdu vidí žalobca v tom, že okresný súd v exekučnom konaní (spisovú značku súdu neuviedol) nerozhodol o návrhu oprávneného na zmenu exekútora v zákonnej 30-dňovej lehote od doručenia návrhu oprávneného na súd.

Podľa žalobcu, napriek tomu, že vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a ani si nevyžadovala takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu (v skutočnosti súd nemá inú legálnu možnosť, než o návrhu len na základe posúdenia osoby nového exekútora rozhodnúť a teda do konania nevstupujú iné informačné podnety a nevykonáva dokazovanie). Tvrdil, že v tomto prípade neexistovala a neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prietahmi tak, že súd pristúpil k vydaniu rozhodnutia o zmene exekútora až po veľmi dlhej dobe. Navrhol, aby si súd ako dôkaz pripojil predmetný súdny spis, jeho spisovú značku neuviedol, označil len spisovú značku, pod ktorou sa vedie vec u súdneho exekútora. Týmito postupmi malo byť žalobcovi zabránené, aby boli jeho pohľadávky voči dlžníkom uspokojené, a tým došlo k oslabeniu ich vymožiteľnosti, ak nie k ich zániku. Žalobca uviedol, že nedisponuje rovnopisom exekučného titulu a ani rovnopisom príslušného návrhu na vykonanie exekúcie, ktorý by obsahoval vyznačený dátum doručenia súdu. Generálne žalobca inicioval exekučné konanie formou zápisnice spísanej u zvoleného exekútora a návrh na vykonanie exekúcie bol spolu aj s exekučným titulom predložený exekútorom súdu a preto v žalobe označil ako dôkaz príslušný spis exekučného súdu, ktorý obsahuje všetky podstatné listiny vysvetľujúce právne významné skutočnosti a na označenie exekučnej veci označil všetky podstatné listiny vysvetľujúce právne významné skutočnosti a použil všetky informácie, ktoré má k dispozícii a ktoré pozná. Poukázal na to, že exekučný súd mu neoznámil spisovú značku, pod ktorou došlo k registrácii exekučného konania na všeobecnom súde. Uviedol, že o všetkých okolnostiach priebehu skutkového deja, ktorý vyústil do porušenia jeho práv a spôsobenej škody sa dozvedel až po doručení uznesenia súdu o zmene súdneho exekútora zo dňa 27.1.2010 (sp. zn. 11C 168/2012), 10.2.2010 (sp. zn. 11C 171/2012), 24.2.2011 (sp. zn. 11C 200/2012) a 16.2.2011 (sp. zn. 11C 229/2012).

Žalobca navrhol v tomto konaní, aby súd rozhodlo medzitimným rozsudkom o základe veci tak, že žalovaná zodpovedá za škodu, ktorá žalobcovi vznikla vyššie označeným nesprávnym úradným postupom tunajšieho súdu a rozsudkom rozhodol tak, že:

- žalovaná je povinná mu zaplatiť z titulu majetkovej škody sumu 175,- € a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 165,96 € (v konaniach sp. zn. 11C 168/2012, 11C 200/2012 a 11C 229/2012) do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň navrhol, aby mu súd priznal náhradu trov konania.

- žalovaná je povinná mu zaplatiť z titulu majetkovej škody sumu 175,- € a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 221,28 € (v konaní sp. zn. 11C 171/2012) do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň navrhol, aby mu súd priznal náhradu trov konania.

Pokiaľ ide o náhradu majetkovej škody, ktorá mu vznikla ako poškodenému tak táto predstavuje náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávok v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o ňom, ktorá suma by nezaťažila poškodeného, ak by exekučný súd postupoval správne

a pri rozhodovaní o zmene exekútora, by dodržal zákonom stanovenú lehotu. Žalobca - poškodený v tom období vynaložil celkovo a márne sumu 175,- € a túto vyčíslil nasledovne:

a/ na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému sumu 70,- €,

b/ na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40,- €,

c/ na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumu 50,- €

d/ na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolu stavu konania na exekučnom súde sumu 15,- €.

Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, za porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie vecí a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky (spôsobené v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom exekučného súdu), tak žalobca považuje za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumu 221,28 € (v konaní sp. zn. 11C 171/2012) a sumu 165,96 € (v konaniach sp. zn. 11C 168/2012, 11C 200/2012 a 11C 229/2012). Výpočet nároku vychádza z alikvotného pomeru 55,32 € za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu a to na základe aplikácie vyššie označenej doktríny Ústavného súdu SR, teda 663,88 € za rok : 12 mesiacov v roku = 55,32 € za mesiac, pričom zdôraznil, že exekučnej veci sp. zn. 11C 168/2012 bol súd nečinný 111 dní, sp. zn. 11C 200/2012 bol súd nečinný viac ako 98 dní, 11C 229/2012 bol súd nečinný viac ako 90 dní a sp. zn. 11C 171/2012 bol súd nečinný viac ako 125 dní. Vychádzal z nálezov Ústavného súdu SR č. k.:

- III. ÚS 203/06-25 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a dvoch mesiacov,
- III. ÚS 235/04-3 - priznané sťažovateľovi 30.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka,
- III. ÚS 347/05 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a dvoch mesiacov,
- III. ÚS 142/06-28 - priznané sťažovateľovi 10.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a ôsmich mesiacov,
- III. ÚS 118/06-40 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a jedného mesiaca,
- III. ÚS 110/04-55 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a deviatich mesiacov,
- III. ÚS 125/04-44 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a piatich mesiacov,
- III. ÚS 229/04-52 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a troch mesiacov,
- III. ÚS 21/05-30 - priznané sťažovateľovi 15.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a troch mesiacov,
- III. ÚS 190/05-36 - priznané sťažovateľovi 20.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a štyroch mesiacov,
- III. ÚS 301/05-38 - priznané sťažovateľovi 15.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a jedného mesiaca,
- III. ÚS 82/03-25 - priznané sťažovateľovi 15.000,- Sk za zbytočné priesťahy v trvaní jedného roka a ôsmich mesiacov.

Uviedol, že nesprávny úradný postup okresného súdu je podľa jeho názoru dôsledkom jeho nesústreďenej činnosti takej intenzity, ktorá má za následok zbytočné priesťahy v konaní spojené so zásahom do výkonu majetkových práv poškodeného. Márnym plynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania poškodeného, že správnym postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky a taktiež došlo k vyvolaniu nasledovných rizík:

- neskorým ukončením procedúry exekučným súdom k zániku povinného,
- neskorým ukončením procedúry exekučným súdom k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným,
- neskorým ukončením procedúry exekučným súdom k insolventnosti povinného.

Žalobca akúkoľvek náhradu nemajetkovej ujmy vníma ako spravodlivú satisfakciu za konkrétne porušenie jeho zákonných nárokov (definovaných zákonom stanovenou lehotou danou k rozhodnutiu) a základných práv. Uviedol aj ďalšie dôvody na podporu svojho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy: a/ neexistencia akéhokoľvek účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy spôsobilého reštituovať vzniknutú situáciu, resp. vyvolaný zásah do zákonných nárokov a základných práv žalobcu v spojení s absolútnou nemožnosťou vrátenia strateného času vyvolala u žalobcu, resp. u členov riadiacich orgánov spoločnosti, ako aj u majiteľov pocity frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť v spoločnosti,

b/ úplné zbytočné a právne nezdôvodniteľné časové omeškanie v rozhodovaní exekučného súdu spôsobilo v súvislosti s vymáhanou pohľadávkou a jej príslušenstvom zánik ďalších plánovaných podnikateľských aktivít žalobcu, ako aj zánik už vytvorených podnikateľských plánov. Vyvolaná strata zisku z realizovaného obchodu spôsobila hospodársku stratu na strane žalobcu, ale aj na strane jeho majiteľov,

c/ nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy žalobcu a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať.

Žalobca v tejto súvislosti poukázal na závery nálezov Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 77/02, III. ÚS 120/2010 z 12. mája 2010, III. ÚS 271/05. Ďalej tvrdil, že postupoval podľa ust. § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. a písomnou žiadosťou požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody, avšak tvrdil, že žalovaná nereagovala pozitívne do podania žaloby na súd. Ako dôkaz na túto skutočnosť navrhol pripojiť spis MS SR týkajúci sa predbežného prerokovania jeho nároku na náhradu škody uplatňovanej v tomto konaní a potvrdenie o prijatí žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

Žalovaná k predmetným námietkam pokiaľ sa týka procesných námietok uviedla, že Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov dbá o to, aby súdne konanie prebiehalo podľa presne ustanovených pravidiel, ktorých dodržiavanie je predpokladom, aby súd mohol konať a vydať rozhodnutie. Tieto predpoklady sa nazývajú procesné podmienky konania. Ak v konkrétnej veci nie sú splnené procesné podmienky, takéto konanie vykazuje nedostatky, pričom za nedostatok sa považuje aj zmätočnosť podania. Poukázala na to, že v jednotlivých žalobách sa vyskytujú viaceré nedostatky, napr. v žalobách, v ktorých sa namieta nesprávny úradný postup spočívajúci v rozhodnutí o poverení súdneho exekútora po 15-dňovej lehote, sú zmätočne označení povinní (na druhej strane žaloby uvedený odlišný dátum narodenia, ako dátum narodenia uvedený v petite). Taktiež nie sú uvedené spisové značky príslušných exekučných konaní, ktoré sú vedené na súde, chýbajú relevantné údaje ako dátumy doručenia podaní na súd, ktoré majú význam pre posúdenie celej veci a dátumy, kedy sa žalobca dozvedel o vzniku škody v jednotlivých prípadoch. Vo všeobecnosti žalovaná namietala, že žalobca nepriložil ani jeden relevantný dôkaz, ktorý by preukazoval vôbec existenciu predmetného exekučného konania, vznik skutočnej škody, nemajetkovej ujmy, atď., pričom síce uviedol časť dôkazov, najmä odkazuje na exekučný spis, ale v skutočnosti prenáša celú dôkaznú povinnosť na súd napriek tomu, že dôkazné bremeno znáša žalobca sám. Zdôrazňovala, že tvrdenie žalobcu, že nemá vedomosť o spisových značkách ním uvádzaných exekučných konaní, sa nezakladá na pravde, má charakter klamlivého a zavádzajúceho tvrdenia, pretože v žalobách, kde namietaným nesprávnym úradným postupom je rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora, sám žalobca uvádza, že mu boli doručené uznesenia exekučného súdu o zmene súdneho exekútora, takže tieto museli byť v súlade s právnymi predpismi upravujúcimi náležitosti súdnych rozhodnutí označené spisovými značkami dotknutých exekučných konaní.

Neoznačenie spisových značiek exekučných konaní, v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu zo strany exekučného súdu (teda nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí) bolo jedným z dôvodov, pre ktoré Ústavný súd SR odmietol sťažnosti žalobcu na porušenie jeho ústavných práv nečinnosťou exekučného súdu (príkladom rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 211/2012, sp. zn. IV. ÚS 366/2012, sp. zn. IV. ÚS 374/2012). Okrem toho kto iný ako oprávnený v exekučnom konaní, ktorý si v súvislosti s ním uplatňuje právo na náhradu škody, má mať možnosť a záujem relevantným a jednoznačným spôsobom identifikovať konanie, v ktorom mu mala byť spôsobená škoda. V tejto súvislosti si žalovaná navrhovala konajúceho súdu aplikáciu ustanovenia § 43 ods. 1 O.s.p. Uviedla, že na vyššie uvedené ustanovenie O.s.p. poukazuje aj z dôvodu, že v tomto momente nie je jasný ani titul nároku na náhradu škody. Jednak žalobca namieta „nezákonné konanie“ v podobe nerozhodnutia o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote, ale namieta aj nesprávny úradný

postup v podobe prieťahov. Z takto formulovaných žalôb nie je jednoznačne jasné, na základe akého titulu si žalobca uplatňuje škodu, keďže v žalobách sa tieto tituly prelínajú a žalobca jednoznačne neuvádza, z ktorého titulu/titulov si uplatňuje svoj nárok. Nie je zrejmé, či si žalobca uplatňuje nárok z titulu nesprávneho úradného postupu z dôvodu prieťahov, z dôvodu rozhodnutia o návrhu na zmenu exekútora alebo z dôvodu nerozhodnutia v zákonom stanovenej lehote.

Pokiaľ sa týka uvádzaných prieťahov v konaní, v prvom rade je potrebné poznamenať, že žalobca uvádza kroky, ktoré podnikol na ich odstránenie, iba v žalobách, v ktorých namietaným nesprávnym úradným postupom je zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po 15-dňovej lehote. V druhom rade, formu „žiadosti o informáciu o stave konania“ nie je možné považovať za riadny prostriedok, ktorý by smeroval k zabráneniu tvrdených prieťahov a k ich účinnému odstráneniu. Žalobca neuviedol, ani po vyžiadanej súčinnosti v rámci predbežného prerokovania zo strany žalovanej, či využil možnosť podania sťažnosti na zbytočné prieťahy v príslušných konaniach predsedovi okresného súdu, resp. možnosť podania ústavnej sťažnosti (t. z. či využil účinné právne prostriedky nápravy na urýchlenie konania). Činnosť charakteru podávania „žiadosti o informáciu o stave konania“ nie je možné považovať za aktívny postoj žalobcu vo veci v záujme účinného odstránenia prieťahov. Judikatúra Ústavného súdu SR, konkrétne v náleze z 3. mája 2011, č. k. III. ÚS 69/2011-25, taktiež poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ má predovšetkým postupovať v zmysle zásady vigilantius iura (každý nech si stráži svoje právo). To, že tak žalobca nekonal, je možné pripísať iba jemu. Žalovaná má za to, že všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prieťahy v konaní súdu, túto právomoc má iba predseda súdu alebo Ústavný súd SR.

Pokiaľ sa týka podmienky uplatnenia nároku na súde žalovaná poukazovala na to, že dňa 23. 4. 2012 jej boli doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 23. 4. 2012. Vzhľadom na skutočnosť, že už dňa 27. 9. 2012 boli na súd doručené žaloby vo veci, je zrejmé, že žalobca ich nepodal po uplynutí 6-mesačnej lehoty, ale skôr. Uviedla, že z ust. §§ 15 ods. 1, 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z. z.) vyplýva, že poškodený sa práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci môže domáhať na súde až po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa prijatia jeho žiadosti (doručenia na príslušný orgán) o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Predbežné prerokovanie nároku je zákonom (§ 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.) ustanovenou podmienkou, aby o tomto nároku mohlo prebehnúť občianske súdne konanie (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2Cz/38/76, uverejnené pod publikačným číslom R 28/1978). Preto mala žalovaná za to, že ide o predčasne uplatnený nárok na súde.

Zároveň žalovaná informovala súd, že napriek opakovaným výzvam na doplnenie žiadostí, ktoré Ministerstvo spravodlivosti SR adresovalo žalobcovi po doručení prvotných žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, Ministerstvu spravodlivosti SR bola doručená všeobecná odpoveď, kde žalobca nepreukázal požadované skutočnosti, nedoplnil žiadané informácie, nebol ochotný uviesť dátumy, kedy sa dozvedel o škode, nepriložil doklady preukazujúce vyčíslenú majetkovú škodu, neuviedol, či boli podávané sťažnosti predsedovi súdu na prieťahy/ústavné sťažnosti, ani nedoplnil doklady preukazujúce ohrozenie práv zánikom povinného, jeho insolvenčiou, stratou kontaktu s povinným, ktorými odôvodňuje vznik nemajetkovej ujmy. Vcelku žalobca neposkytol žiadnu súčinnosť na predbežné prerokovanie podaných žiadostí, a tým zmaril akúkoľvek možnosť predbežne prerokovať nárok na náhradu škody, o ktorého prerokovanie sám požiadal. Ministerstvo spravodlivosti SR ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. preto nárok žalobcu nepovažuje za predbežne prerokovaný.

Pokiaľ sa týka Podmienky úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody žalovaná uviedla, že zákon č. 514/2003 Z. z. ustanovuje nasledujúce všeobecné podmienky, pri splnení ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci:

- 1) nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup,
 - 2) vznik škody,
 - 3) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou,
- pričom pre vznik zodpovednosti štátu musia byť splnené všetky tri podmienky súčasne.

K námietke žalobcu k nesprávnemu úradnému postupu žalovaná k otázke nerozhodnutia o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote uvádzala, že všeobecným predpokladom na zmenu súdneho exekútora je žiadosť oprávneného na zmenu súdneho exekútora spolu s uvedením súdneho exekútora, ktorý má nahradiť pôvodného exekútora. V praxi je zaužívaný model, v zmysle ktorého exekučný súd po dôjdení žiadosti o zmenu súdneho exekútora predloží túto žiadosť pôvodnému súdnemu exekútorovi na vyjadrenie, na vyčíslenie jeho doterajších trov (keďže súčasne s rozhodnutím o zmene súdneho exekútora exekučný súd rozhodne v tomto uznesení aj o trovách doterajšieho exekučného konania tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie u pôvodného exekútora) a na zaslanie príslušného exekútorského spisu za účelom realizácie povinnosti vyplývajúcej exekučnému súdu z ustanovenia § 44 ods. 9 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok). Súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Žalovaná pripúšťala, že v jednotlivých prípadoch mohol exekučný súd rozhodnúť o návrhoch oprávneného na zmenu súdneho exekútora po uplynutí zákonom stanovenej 30- dňovej lehoty od doručenia takéhoto návrhu, najmä v prípadoch, ak pôvodný súdny exekútor neposkytol exekučnému súdu plnú súčinnosť; v takých prípadoch exekučný súd objektívne nemohol dodržať zákonnú 30- dňovú lehotu na rozhodnutie o návrhu žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora tak, aby v tejto lehote rozhodol aj o trovách exekúcie pôvodného súdneho exekútora a súčasne postúpil novému súdnemu exekútorovi exekučný spis pôvodného súdneho exekútora. Odhliadnuc od uvedeného, v prípadoch podozrenia, že exekučný súd nekonal o návrhoch žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora, žalobcovi nič nebránilo využiť účinný prostriedok nápravy, ktorým bezpochyby bolo podanie sťažnosti predsedovi príslušného súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 3 ods. 7 v spojení s § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch. Ak žalobca tento prostriedok nápravy nevyužil, zanedbal svoju všeobecnú preventívnu povinnosť podľa ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka, keďže si nepočínal tak, aby nedošlo ku škode na jeho majetku (keďže podľa tvrdenia žalobcu ku škode/nemajetkovej ujme malo dôjsť tým, že exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote).

Žalovaná poukazovala na judikatúru Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 16/02, ktorá konštatuje, že „Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd prihliada síce na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone (porovnaj napr. rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. II ÚS 64/97, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje), ale ich nedodržanie nepovažuje automaticky za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (U.ÚS 63/00)“.

Vzhľadom na povahu úkonu (rozhodnutie o zmene súdneho exekútora), zákonom ustanovenú lehotu, lehotu, v ktorej sa rozhodlo, nečinnosť žalobcu i nevyhnutnosť vykonať pred, resp. súčasne s rozhodnutím i iné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu a jeho zaslanie novému exekútorovi a rozhodnutie o trovách pôvodného exekútora), nie je možné nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote ustanovenej zákonom považovať za zbytočné prieťahy, a teda za nesprávny úradný postup.

Zároveň žalovaná poukazovala na ustanovenie § 44 ods. 8 a 9 Exekučného poriadku, z ktorého je zrejmé, že pôvodný súdny exekútor vykonáva úkony exekučného konania až do času rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora, resp. do doručenia uznesenia o zmene súdneho exekútora pôvodnému exekútorovi. To znamená, že v súvislosti s nerozhodnutím v lehote nemohlo dôjsť k vzniku žiadnej materiálnej škody, pôvodný súdny exekútor mal a mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky, na ktorú mal poverenie, s ohľadom na zachovanie kontinuity konania.

K existencii prieťahov v konaní tvrdených žalobcom uvádzala, že podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. (v znení účinnom od 1. 1. 2013) pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov

vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Mala za to, že žalobca nepreukázal, že by podal sťažnosť na prietahy, resp. žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti, že by existovalo právoplatné rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní, právoplatné rozhodnutie ESLP či právoplatné rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktorými by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Z uvedených dôvodov žalovaná má za to, že nie je preukázaný nesprávny úradný postup spočívajúcu v existencii prietahov.

Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je pritom kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Žalovaná považuje za potrebné podotknúť, že podľa jej názoru efektívnosť a rýchlosť súdneho konania nie je oprávnený preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predseda príslušného súdu na podklade sťažnosti na prietahy. Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prietahov. K záveru o tom, že konštatovať existenciu prietahov v súdnom konaní môže len Ústavný súd SR (t.j. nie civilný súd v konaní o náhrade škody), dospel napr. Krajský súd v Nitre (sp. zn. 9Co 285/2011).

Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). Teda v prípade, ak by sa zbytočných prietahov dopustil napr. Najvyšší súd SR, poškodený subjekt by sa mal obrátiť v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. na okresný súd, aby konštatoval, že jeho nadriadený orgán sa dopustil zbytočných prietahov. Postup súdu vyššieho stupňa by bol v takomto prípade preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a uvedené len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prietahov v súdnom konaní môže len Ústavný súd SR.

Pre podporu vyššie uvedenej argumentácie žalovaná poukazovala aj na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR. Z ustanovenia § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Zb. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vyplýva, že ústavnú sťažnosť môže podať fyzická alebo právnická osoba iba v prípade, ak využije všetky opravné a iné účinné právne prostriedky pre ochranu svojich základných práv a slobôd. V zmysle uvedeného, pokiaľ by bolo možné konštatovať existenciu prietahov a nahradiť nemajetkovú ujmu na základe rozhodnutia všeobecného súdu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., Ústavný súd SR by o takomto nároku nemohol konať, pokiaľ by sa fyzická alebo právnická osoba ešte predtým neúspešne nedomáhala tohto nároku podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (teda prostredníctvom účinného prostriedku nápravy). Avšak vzhľadom na to, že Ústavný súd SR skúma porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a finančné zadostučinenie priznáva (bez skúmania, či bol nárok predtým uplatnený podľa zákona č. 514/2003 Z. z.), je zrejmé, že všeobecný súd nemôže konštatovať prietahy v konaní a priznať za ne náhradu nemajetkovej ujmy.

Preto žalovaná nepovažovala za preukázanú ani existenciu prietahov v konaní.

K hmotnoprávnej námietke premlčania v súvislosti s nesprávnym úradným postupom uvádzala, že ako vyplýva zo skutkových okolností uvádzaných žalobcom v niektorých žalobách, k nesprávnemu úradnému postupu okresného súdu malo dôjsť v období pred marcom 2009.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia.

V prípade, ak mala žalobcovi vzniknúť škoda práve nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v tom, že okresný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonnej lehote lehoty na uplatnenie týchto nárokov (premlčacia lehota) uplynula (uplynie) pri každom takomto nároku osobitne po troch rokoch od momentu skončenia žalobcom tvrdených prieťahov (resp. namietaného nesprávneho úradného postupu). Ak je namietaným nesprávnym úradným postupom nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote, premlčacia lehota uplynula (uplynie) po troch rokoch od momentu rozhodnutia o zmene súdneho exekútora. Vzhľadom na uvedené žalovaná vznikla námietka premlčania aj pri každom uplatnenom nároku, pri ktorom došlo k rozhodnutiu o návrhu na zmenu súdneho exekútora pred dňom 23.4.2009 (t.j. tri roky pred dňom, kedy boli žalovanej doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku).

K materiálnej škode uplatnenej žalobcom uviedla, že žalobca sa vo svojich žalobách domáha náhrady škody pozostávajúcej alternatívne z čiastkových nárokov špecifikovaných vyššie (materiálna škoda v paušálnej sume 125,- €, resp. 175,- €, materiálna škoda vo výške istiny s prislúšenstvom).

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je o. i. nevyhnutné preukázať existenciu škody a jej výšku. Podľa názoru žalovanej žalobca nepreukázal existenciu škody a nároky, ktoré si uplatňuje, je možné považovať za hypotetické.

V podaní sa ďalej zaoberala jej vyčíslením škody tvrdeným žalobcom.

Podľa tvrdení žalobcu, tento vyčíslil uplatnenú škodu na základe paušalizácie reálnych vecných nákladov, ktoré spočívajú v administratívnych výdajoch, funkčných výdajoch, mzdových výdajoch a výdajoch spojených so stratou času zamestnanca, a to bez ohľadu na dĺžku trvania prieťahov. Taktiež uvádza, že škoda zaťažila žalobcu výlučne v období medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej. Ako podstatné zložky vyčíslenej sumy uvádza správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, udržiavanie a správu informačného systému a administratívne spracovanie textov urgencií, publikačné výdaje, poštovné.

Na tomto mieste je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že žalobca v žalobách neuvádza, či predmetné vecné náklady predstavujú podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. skutočnú škodu alebo ušlý zisk. V tomto smere žalovaná poukazuje na definície týchto kľúčových pojmov: skutočná škoda je trvalé zmenšenie majetku poškodeného a ušlý zisk predstavuje ušlý majetkový prospech, resp. nerozmnoženie majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať, nebyť škodnej udalosti, s ohľadom na pravidelný beh vecí. Na základe ustálených definícií skutočnej škody a ušlého zisku, žalovaná má za to, že žalobca doposiaľ neunesol bremeno tvrdenia tým, že nekonkretizoval, či si uplatňuje skutočnú škodu alebo ušlý zisk a zároveň žalovaná zastáva názor, že žalobcom uvedenú paušalizáciu vecných nákladov nemožno považovať ani za zmenšenie majetku poškodeného, ani za ušlý majetkový prospech, a teda logicky nie je možné domáhať sa ich náhrady podľa zákona č. 514/2003 Z.z.

Ďalej žalovaná upriamila pozornosť na skutočnosť, že žalobca by v tomto konaní na preukázanie vzniku škody musel produkovať dôkazy preukazujúce škodu pri každej individuálnej pohľadávke. V prvom rade žalovaná má za to, že žalobca ako spoločnosť, ktorá sa zaoberá spotrebiteľskými úvermi, k svojej činnosti nepochybne potrebuje a využíva informačný systém, ktorý poskytuje prehľad poskytnutých úverov. Takýto systém musel využívať nielen počas domnelých prieťahov, ale aj pred týmto obdobím, ako aj po ňom, nielen na správu pohľadávok, ktoré boli predmetom exekúcií, ale aj takých, pri ktorých žiadne exekúcie neprebíhali, resp. prebiehalo bez namietaných nedostatkov. Akákoľvek výška nákladov

prevádzkovania na správu informačného systému vznikala / vznikla žalobcovi bez ohľadu na tvrdené prietahy a jej uplatnenie považuje žalovaná za účelové.

Žalobca uvádza ako ďalšiu položku majetkovej škody „udržanie“ systému. Tu ide taktiež o činnosť, ktorú musí žalobca vykonávať na každodennej báze, najmä pri poskytovaní úverov v takom rozsahu, ako ich poskytuje žalobca, aby sa naplnil účel fungovania spoločnosti daného druhu. Spoločnosť, ktorá sa špecializuje na poskytnutie úverov musí mať informačný systém. Požadovať paušálne sumy za spomínané veľmi všeobecne uvedené činnosti, je nesprávne a znovu účelové.

V súvislosti s uvedeným, ako aj s paušálnou sumou na administratívne spracovanie urgencií exekučnému súdu a publikačné výdaje, je viac ako zrejmé, že si žalobca uplatňuje neprimerané čiastky (najmä s ohľadom, na skutočnosť, že väčšina uvádzaných zaslaných žiadostí o poskytnutie informácií sa mohla hospodárnejšie vykonať aj elektronicky). Na druhej strane, samotný zástupca žalobcu uvádza vo svojom stanovisku k žiadostiam o doplnenie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 2.7.2012, že „disponuje jednotnou a nedeliteľnou databázou návrhov v elektronickej forme (návrhy podával elektronicky v automatizovanom procese)“ a že, „návrhy boli spracované v elektronickej forme a súdom boli odoslané v tejto forme rovnako tak elektronicky“. Z tohto dôvodu žalovaná má znovu za to, že uplatňovanie nároku na majetkovú škodu je nepodložené a uplatňovať si 125,- €/175,- € paušálne za každého dlžníka je nielenže nadhodnotené, ale aj nepreukázané. Skutočnú škodu je potrebné dokázať listinami/skutočnosťami, ktoré preukážu požadovaný nárok, v opačnom prípade by mohlo dochádzať k ľubovoľnému a subjektívnemu vyčísľovaniu škody zo strany žalobcu (ako tomu je podľa názoru žalovanej aj v tomto prípade) a preskúmanie predmetného nároku je znemožnené. Od povinnosti riadne preukázať vznik a výšku škody žalobcu neodbreňuje množstvo podaných žalôb, ťažkosti pri jej vyčíslení, ani ochrana osobných údajov, obchodného tajomstva či dôverných informácií, teda skutočností, ktorými žalobca exemplárne nespĺnenie dôkaznej povinnosti odôvodňuje.

Čo sa týka prípadov uplatnenia majetkovej škody vo výške istiny s príslušenstvom poukázala na to, že žalobca v prvom rade nepreukázal existenciu dlžníka ako úplný základ pre preukázanie tohto, čoho sa domáha a v druhom rade existenciu právoplatného rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia a v treťom rade ani nevyožiteľnosť pohľadávky, ku ktorej navyše žalovaná uviedla, že:

1/ nie je pravdivé tvrdenie žalobcu, že nie je možné vymôcť pohľadávky od dlžníkov žalobcu a tvrdenie, že rozhodnutie v podobe zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia spôsobuje nevyožiteľnosť pohľadávky. Rozhodnutie o zamietnutí iba preukázalo nespôsobilosť konkrétneho rozhodcovského rozsudku byť exekučným titulom. Žalobca však mal možnosť získať iný exekučný titul, a to napríklad podaním návrhu na začatie konania, resp. platobným rozkazom, čo nevykonal a svojou nečinnosťou sám prispel k situácii, ktorú v žalobe namieta (k uvedenému bližšie v uznesení KS v Trnave sp. zn. 10 CoE 308/2011, resp. v uznesení KS v Žiline sp. zn. 20 CoE 94/2012),

2/ ak by aj nastala situácia, že si toto právo žalobca uplatnil novým návrhom, musel by preukázať v prvom rade, že by mu súd bez akýchkoľvek pochybností priznal požadované nároky od dlžníkov v sume, v ktorej ich požaduje od žalovanej (čo však nepreukázal a ani preukázať nemôže) a v druhom rade, že pohľadávky sú nevyožiteľné v dôsledku pochybenia okresného súdu; to znamená, že nebyť nesprávneho úradného postupu okresného súdu, došlo by k riadnemu a plnohodnotnému vymoženiu pohľadávky. Túto skutočnosť však žalobca nepreukázal a ani nepreukáže, a to najmä (ale nielen) s ohľadom na skutočnosť, že niektorí dlžníci by boli po smrti, atď.

Na základe všetkých uvedených skutočností je žalovaná toho názoru, že nemôže niesť zodpovednosť a nahrádzať žalobcovi materiálnu škodu tak, ako si ju uplatnil v tomto konaní, pretože žalobca nepreukázal jednak vznik a ani výšku škody.

Ohľadne nemajetkovej ujmy uviedla, že žalobca sa vo svojich žalobách domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v pomernej výške k čiastke 660,-€ alebo 663,88 € (čiastka, ktorú v niektorých náleзоch Ústavný súd SR priznal za prietahy na rok) podľa toho, ako dlho trvalo domnelé omeškanie, alebo alternatívne 20% z istiny a príslušenstva, ktorá má byť spravodlivou satisfakciou za utrpený zásah do základných práv a bude kompenzovať každé porušenie práva na súdnu ochranu, ktoré žalobca uplatňoval jednotlivo podaním všetkých návrhov na začatie občianskeho súdneho konania.

Poukazujúc na ust. §§ 17 ods. 2, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. v časti žalobcovho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch poukázala žalovaná na dve skutočnosti:

1/ Žalobca poukazuje na viacero nálezov Ústavného súdu SR, kde rozhodoval o poskytnutí finančného zadosťučinenia za zbytočné preťahy. Je potrebné povedať, že poskytovanie finančného zadosťučinenia nie je automatické a podlieha podrobnému skúmaniu prípadu zo strany súdu. Každé prípadové okolnosti sú osobitné a vychádzať z paušálnej sumy 660,-€ alebo 663,88€, ktorá musí byť priznaná za každý rok preťahov, je nesprávna úvaha. Navyše, pri rozhodovaní Ústavný súd SR vychádzal aj z významu sporu pre žalobcu, pričom v tomto prípade ide o veľkú spoločnosť poskytujúcu úvery fyzickým osobám. Ústavný súd SR prihliada aj na to, či sťažnosť predsedovi súdu viedla k náprave. Pokiaľ žalobca tento prostriedok nevyužil, je neprijateľné, aby sa priznávala náhrada nemajetkovej ujmy podľa vybratých nálezov Ústavného súdu SR, keď predseda súdu nemal možnosť prípadnú nápravu zjednať.

2/ Je potrebné poznamenať, že vznik nemajetkovej ujmy u právnických osôb a fyzických osôb je odlišný. Pocity členov riadiacich orgánov spoločnosti v podobe „frustrácie, úzkosti, neistoty a nedôvery“ sú irelevantné v predmetnom konaní, keďže si náhradu škody a nemajetkovej ujmy uplatňuje spoločnosť ako právnická osoba. Samotná judikatúra poukazuje na tento aspekt v rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 675/2011, kde je uvedené, že odškodnenie právnickej osoby za nemajetkovú ujmu spôsobenú prípadnými preťahmi v konaní nie je možné vzťahovať na fyzické osoby, ktoré sa na činnosti právnickej osoby nejakým spôsobom zúčastňujú, lebo im nevzniká ujma priamo. Žalobca uvádza aj „zánik podnikateľských aktivít a podnikateľských plánov“, ale tieto nie sú bližšie konkretizované. Taktiež žalobca neupresnil, v čom a ako situácia „ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy žalobcu“. Rovnako požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20% z istiny a príslušenstva nie je podložená akýmkoľvek reálnymi skutočnosťami či rozumnou úvahou. Žalovaná považuje za krajne nesprávny spôsob určenia náhrady nemajetkovej ujmy percentuálnou čiastkou z tvrdenej skutočnej škody.

Žalobca zároveň zjavne opomína, že pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné preukázať, že konštatovanie porušenia práva nie je dostačujúcim zadosťučinením. Uvedené zo žalobných návrhov nevyplýva a z toho dôvodu žalovaná nemá za preukázaný tak vznik nemajetkovej ujmy ako ani to, že by sa mala poskytovať jej náhrada v peniazoch.

Žalovaná uviedla, že je potrebné zohľadniť ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenia § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. pri formovaní záveru o potrebe priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, resp. o výške takejto náhrady. Po aplikácii uvedených ustanovení a percepčii skutkových okolností, na ktoré žalovaná v ďalšom texte poukáže, podľa žalovanej nemožno dospieť k záveru o potrebe priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ani v prípade, ak by inak boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu.

V tejto súvislosti nie je možné opomenúť povahu a predmet konaní, v ktorých malo k nesprávnemu úradnému postupu dôjsť, a to pri zohľadnení povahy podnikateľskej činnosti žalobcu a povedomí, ktoré je okolo žalobcu v spojení s touto podnikateľskou činnosťou vytvorené. V posledných rokoch všetky zložky štátnej moci zamerali svoju pozornosť na ochranu spotrebiteľských práv, pričom je všeobecne známe, že potrebu ochrany práv spotrebiteľov podmienila najmä činnosť žalobcu na trhu spotrebiteľských úverov. Práve uplatňovanie rôznych pohľadávok z titulu spotrebiteľských úverov je predmetom exekučných konaní, ktoré žalobca inicioval a v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu.

Žalovaná v tejto súvislosti upozornila a ako prílohu vyjadrenia k žalobe dokladá list Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť pod č. JUST/A3/RM/kb D(2010)] 1360 adresovaný stálemu predstaviteľovi Slovenskej republiky pri Európskej únii, v ktorom Európska komisia poukázala na to, že v súvislosti s podnikateľskými praktikami žalobcu dostala sťažnosti od slovenských spotrebiteľov, ako aj sťažnosť od slovenského združenia na ochranu spotrebiteľov, pričom útvary Komisie sa o týchto praktikách dozvedeli aj prostredníctvom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podľa článku 267 ZFEÚ podal Krajský súd v Prešove (Vec C-76/10). Žalovaná dáva do pozornosti celý text priloženého listu, pričom poukazuje príkladom na niektoré výňatky:

„Problémy v spojitosti s týmito praktikami sa týkajú predovšetkým skutočnosti, že zmluvné podmienky sú stanovené prostredníctvom vopred formulovaných podmienok, ktoré jednostranne určili veritelia. Tieto podmienky sú pre spotrebiteľov veľmi tvrdé a ich zjavným cieľom je zbaviť spotrebiteľov práv, ktoré im vyplývajú z právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Jedným z osobitných aspektov je uplatňovanie nárokov zo strany nebankových inštitúcií, okrem iného prostredníctvom systematického využívania rozhodcovských orgánov, ktoré sa javia ako predpojaté, a v prípade ktorých sa zdá, že vôbec neuplatňujú právne predpisy na ochranu spotrebiteľa.“

„Formulár zmluvy spoločnosti POHOTOVOŠŤ s.r.o. navyše obsahuje časť s názvom Všeobecné podmienky poskytovania úveru (VP), ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa, a/alebo pomerne flagrantne znevýhodňujú spotrebiteľov vo viacerých dôležitých aspektoch, z ktorých niektoré uvádzame ďalej.“

„Celkové náklady úverov poskytovaných spoločnosťou POHOTOVOŠŤ s.r.o., ktoré pozostávajú z úrokov a iných poplatkov, sa javia byť veľmi vysoké. Zdá sa, že prinajmenšom v niektorých prípadoch predstavujú náklady takmer 100 % ročne zo sumy získanej od spoločnosti POHOTOVOŠŤ s.r.o. Najväčšiu časť poplatkov tvoria náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere, ktoré sa javia mnohonásobne vyššie ako poplatky, ktoré si účtujú banky.“

„Podľa bodu 6 VP je dlžník povinný zaplatiť v prípade nespĺnenia zmluvných záväzkov sankciu vo výške 0,25 % denne, čiže 91,25 % ročne.“

„Podľa bodu 8 VP dlžník môže splatiť veriteľovi dlžnú sumu pred termínom splatnosti, to ho však nezbavuje povinnosti zaplatiť poplatok (95,6 % z úveru) v plnej výške.“

„Zásadným problémom je skutočnosť, že predmetné podmienky vylučujú uplatňovanie pravidiel na ochranu spotrebiteľa...“

Okrem vyššie uvedeného o negatívnej percepcii žalobcu verejnosťou, resp. aj špecializovanými organizáciami na ochranu spotrebiteľov (napr. Spotrebiteľské centrum) svedčí napr. článok v denníku SME zo dňa 16.07.2012, ktorý prikladá žalovanú v prílohe svojho vyjadrenia. Z uvedeného článku napr. vyplýva, že žalobca obišiel zákaz vymáhať pohľadávku exekúciou. Podľa uvedeného článku Okresný súd Prešov označil konanie v prejednávanej veci za mimoriadne závažnú nečestnú činnosť, pričom článok popisuje aj niektoré prípady, keď sa jednotliví spotrebiteľia napokon domohli svojich práv (s odkazom na rozhodnutie Súdneho dvora v Luxemburgu, ktorý poukázal na nezrovnalosti v zmluve, chýbajúcu RPMN a neprimerané sankcie a úroky). Z článku vyplýva aj nemenej významná skutočnosť, že Asociácia organizácií splátkového predaja, ktorá sa nestotožňuje s konaním žalobcu, vylúčila žalobcu zo svojich radov.

Z popísaného je zrejmé, že žalobca a jeho praktiky sú vnímané verejnosťou negatívne, boli predmetom záujmu Európskej komisie, súdy konštatovali porušovanie práv spotrebiteľa a v konečnom dôsledku práve podnikateľská činnosť žalobcu podnietila zvýšenú potrebu ochrany práv spotrebiteľov na všetkých úrovniach štátnej moci. Žalobca je vnímaný ako spoločnosť využívajúca neprijateľné podmienky, zneužívajúc slabé finančné a právne vedomie nízkopríjmových osôb. Nie je možné opomenúť, že v takomto prípade aj súdna moc musí pozornejšie skúmať akékoľvek podanie žalobcu, a to najmä v prípade návrhu na vykonanie exekúcie, kde v prípade žalobcu automaticky nastáva zvýšené riziko ohrozenia alebo porušenia práva spotrebiteľa (povinného v exekučnom konaní). Uvedené má vplyv aj na otázku samotného posúdenia nesprávneho úradného postupu, keďže súdy v prípade posudzovania návrhu žalobcu na vykonanie exekúcie musia obzvlášť opatrne zvažovať, či poverenie vydajú alebo nevydajú a pod., s čím je spojená vyššia časová náročnosť vykonania procesného úkonu súdom. S prihliadnutím na popísanú charakteristiku podnikateľskej činnosti žalobcu považuje žalovaná za konanie v rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody voči štátu, keďže uplatnená škoda mala žalobcovi vzniknúť práve pri spornej a negatívne vnímanej podnikateľskej aktivite žalobcu. Súčasne v takejto situácii platí, že aj v prípade porušenia práva žalobcu už samotné konštatovanie porušenia práv musí byť považované za dostačujúce. Uvedené vylučuje možnosť priznania prípadného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu.

Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná zastáva názor, že žalobca nepreukázal podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu, súlad postupu žalobcu s dobrými mravmi, ako aj nedostatočnosť konštatovania porušenia práva. Zároveň aplikujúc ustanovenie § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. po zohľadnení osoby poškodeného a vnímania doterajšieho pôsobenia žalobcu (ako spoločnosti s negatívnou povestou využívajúcu neprijateľné podmienky), minimálnej závažnosti prípadnej ujmy a následky, ktoré žalobcovi mohol namietaný nesprávny úradný postup spôsobiť, nemôže byť podľa žalovanej žalobcovi priznaná žiadna náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

K príčinnej súvislosti žalovaná uviedla, že z ust. §§ 5 ods. 1, 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. je zrejmé, že pre úspešné uplatnenie práva na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je nevyhnutné okrem existencie nesprávneho úradného postupu/nezákonného rozhodnutia, vzniku škody či nemajetkovej ujmy, preukázať aj príčinnú súvislosť medzi týmito zložkami. Podľa ustálenej súdnej praxe príčinná súvislosť, ako ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, je priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). V postupnom

slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Vychádzajúc zo základnej charakteristiky príčinnej súvislosti, ako priameho a bezprostredného vzťahu príčiny a následku, nemožno tvrdiť, že žalobcovi vznikla škoda postupom okresného súdu.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností je žalovaná toho názoru, že žalobca nepreukázal, že by činnosťou súdu v namietaných konaniach došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, a tým pádom neexistuje ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu spočívajúcim v tom, že nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmu. Žalovaná má skôr za to, že stav, v ktorom sa žalobca ocitol si zavinil sám, a to spôsobom vykonávania podnikateľskej činnosti, pasivitou pri obhajovaní svojich práv a najmä je už v súčasnosti zrejmé, že žalobca si uplatňuje ničím neodôvodnené a ničím nepreukázané čiastky, či už v podobe majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy. Z dôvodu nepreukázania splnenia základných zákonných podmienok, ktoré sú potrebné pre priznanie náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., považuje žalovaná žalobu za právne neopodstatnenú a navrhla, aby súd žalobu proti žalovanej v celom rozsahu zamietol a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Zároveň si uplatnila právo na náhradu trov konania.

Súd rozhodol vo veci uznesením č. k. 11C 132/2012-104 zo dňa 3.6.2014 tak, že zastavil konanie vo veci s tým, že po právoplatnosti uznesenia postúpi vec Ministerstvu spravodlivosti SR. Súd sa stotožnil s názorom žalovanej, že v týchto prípadoch žalobca pri uplatňovaní si nárokov na náhradu škody nespĺnil zákonnú podmienku upravenú v § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012 a to, že ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd mal za dostatočne preukázané, že žiadosti na predbežné prerokovania nároku na náhradu škody, ktoré podal žalobca na Ministerstvo spravodlivosti SR neobsahovali všetky potrebné náležitosti na základe, ktorých sa nimi bolo možné kvalifikovane zaoberať a z tohto dôvodu nedošlo ani k predbežnému prerokovaniu nárokov žalobcu na náhradu škody. Proti uzneseniu podal žalobca odvolanie a Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 1Co 726/2014-147 zo dňa 7.10.2015 zrušil toto uznesenie a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. účinného do 31.12.2012 (návrhy boli podané 27.9.2012), vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak,
2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 1)
3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu, 2)

b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru, 3)

c) Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ colnej správy alebo poverený colný orgán,

d) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu,

e) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice Európskej únie alebo ak v dôsledku nedodržania lehoty určenej na jej prebratie vznikla škoda pri výkone

verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy,

f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu 4) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,

g) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ním vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jeho nesprávnym úradným postupom,

h) Národná banka Slovenska, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

i) verejnoprávna inštitúcia, záujmová samospráva alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

j) Národná rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

k) Súdna rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

l) orgán príslušný podľa písmen a) až j), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Podľa § 4 ods. 2 cit. zákona, ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Podľa § 4 ods. 3 cit. zákona, ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať podľa odsekov 1 a 2, je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť (§ 15) príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa. Účinky uplatnenia nároku zostávajú zachované.

Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 15 ods. 2 cit. zák., ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

Podľa § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 16 ods. 2 cit. zák., každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie príslušného orgánu, ktorý koná v mene štátu, písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku.

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. 1a)

Podľa § 17 ods. 2 cit. zák., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 cit. zák., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 17 ods. 4 cit. zák., výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody.

Podľa § 17 ods. 5 cit. zák., v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku a pri uplatnení nároku na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku úhrady podľa odsekov 1 a 2.

Z cit. ustanovenia § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. je zrejmé, že nárok poškodeného na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je možné prejednať u príslušného orgánu iba na základe písomnej žiadosti poškodeného. Z uvedeného ustanovenia ani z ust. § 16 nevyplýva, aké náležitosti má písomná žiadosť obsahovať. Iba z ust. § 17 ods. 5 vyplýva, že musí obsahovať požadovanú výšku škody, prípadne nemajetkovej ujmy. Je však nesporné, že z povahy veci - uplatnenej náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom - vyplýva, že musí obsahovať označenie konania, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, označenie orgánu, ktorý sa dopustil nesprávneho úradného postupu, nesprávny úradný postup musí byť konkretizovaný a musí byť presne pomenovaná činnosť, ktorá bola v rozpore s ustanoveniami konkrétneho zákona a je potrebné tiež uviesť požadovanú výšku náhrady. Žalovaná predložila do spisu fotokópiu náhodne vybratej žiadosti žalobcu zo dňa 23.4.2012 o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (č.l. 61), z ktorej je zrejmé, že žalobca uvedeným podaním požiadal Ministerstvo spravodlivosti SR ako príslušný orgán o predbežné prejednanie jeho nároku na náhradu škody, spočívajúcej v nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Humenné v exekučnom konaní, v ktorom vystupoval ako oprávnený proti povinnej F. B., M.. XX.X.XXXX, vedenej u súdneho exekútora pod číslom EX 10816/2009. V žiadosti žalobca uviedol, že Okresný súd Humenné ako exekučný súd sa dopustil nesprávneho úradného postupu, ak nerozhodol o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v lehote do 15 dní od doručenia žiadosti a o tejto rozhodol až dňa 11.10.2010 teda po viac ako 15 mesiacoch. Zo žiadosti taktiež vyplýva, že žalobca ako poškodený uviedol aj požadovanú výšku náhrady v sume 955,- €. Takto formulovaná žiadosť žalobcu o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody spĺňa požiadavky na riadne uplatnenie písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prejednanie nároku, lebo z tejto žiadosti je zrejmé, v ktorom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu s uvedením orgánu, ktorý sa nesprávneho úradného postupu mal dopustiť (exekučné konanie vo veci oprávneného Pohotovosť s.r.o. Bratislava proti povinnej F. B., vedenej na Okresnom súde Humenné), nesprávny úradný postup bol konkretizovaný a bola presne pomenovaná činnosť, ktorá bola v rozpore s ustanoveniami konkrétneho zákona (nerozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia v lehote 15 dní podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku) a bola uvedená aj požadovaná výška náhrady v sume 955,- €. Na základe uvedeného preto možno konštatovať, že nárok žalobcu ako poškodeného bol vopred predbežne prerokovaný na základe písomnej žiadosti príslušným orgánom - Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, a keďže do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti nedošlo k uspokojeniu jeho nároku na náhradu škody, preto žalobca sa môže domáhať uspokojenia svojho nároku na súde (§ 16 ods. 1).

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 44 ods. 9 Exekučného poriadku, súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Z obsahu pripojených spisov tunajšieho súdu:

1/ sp. zn. 12Er 492/2005 (vo veci sp. zn. 11C 168/2012) bolo zistené, že návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora bola doručená na tunajší súd dňa 15.10.2009 (č.l. 12). Súd vyzval dňa 22.10.2009 povereného súdneho exekútora na vyčíslenie náhrady trov exekúcie. Exekútor súdu vyčíslił trovy exekúcie dňa 13.1.2010 a súd uznesením č. k. 12Er 492/2005-18 zo dňa 27.1.2010 vyhovel návrhu oprávneného na zmenu exekútora a rozhodol o trovách exekúcie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.7.2010.

2/ sp. zn. 12Er 99/2007 (vo veci sp. zn. 11C 171/2012) bolo zistené, že návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora bola doručená na tunajší súd dňa 15.10.2009 (č.l. 11). Súd vyzval dňa 22.12.2009 povereného súdneho exekútora na vyčíslenie náhrady trov exekúcie. Exekútor súdu vyčíslił trovy exekúcie dňa 9.2.2010 a súd uznesením č. k. 12Er 99/2007-16 zo dňa 10.2.2010 vyhovel návrhu oprávneného na zmenu exekútora a rozhodol o trovách exekúcie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.4.2010.

3/ sp. zn. 8Er 65/2005 (vo veci sp. zn. 11C 200/2012) bolo zistené, že návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora bola doručená na tunajší súd dňa 18.11.2010 (č.l. 14). Súd vyzval dňa 21.12.2010 povereného súdneho exekútora na vyčíslenie náhrady trov exekúcie. Exekútor súdu vyčíslił trovy exekúcie dňa 20.1.2011 a súd uznesením č. k. 8Er 65/2005-18 zo dňa 24.2.2011 vyhovel návrhu oprávneného na zmenu exekútora a rozhodol o trovách exekúcie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.2.2012.

4/ sp. zn. 9Er 329/2004 (vo veci sp. zn. 11C 229/2012) bolo zistené, že návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora bola doručená na tunajší súd dňa 18.11.2010 (č.l. 15). Súd vyzval dňa 21.12.2010 povereného súdneho exekútora na vyčíslenie náhrady trov exekúcie. Exekútor súdu vyčíslil trovy exekúcie dňa 17.1.2011 a súd uznesením č. k. 9Er 329/2004-22 zo dňa 16.2.2011 vyhovel návrhu oprávneného na zmenu exekútora a rozhodol o trovách exekúcie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.3.2011.

Súd poukazuje tiež na závery rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 16/02: „Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd prihliada síce na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone (porovnaj napr. rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. II ÚS 64/97, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje), ale ich nedodržanie nepovažuje automaticky za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (U.ÚS 63/00)“.

Vzhľadom na povahu úkonu (rozhodnutie o zmene súdneho exekútora), zákonom stanovenú lehotu, lehotu, v ktorej sa rozhodlo, nevyhnutnosť vykonať pred, resp. súčasne s rozhodnutím i iné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi a vyčíslenie jeho trov, rozhodnutie o trovách pôvodného exekútora), nie je možné nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote ustanovenej zákonom považovať za zbytočné prieťahy, a teda za nesprávny úradný postup Okresného súdu Michalovce vo vyššie označených exekučných konaniach vedených na tomto súde tak ako to tvrdí žalobca. Na druhej strane z cit. ust. § 44 ods. 8 a 9 Exekučného poriadku je zrejmé, že pôvodný súdny exekútor vykonáva úkony exekučného konania až do času rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora, resp. do doručenia uznesenia o zmene súdneho exekútora pôvodnému exekútorovi a teda nemohlo dôjsť k vzniku žiadnej materiálnej škody v súvislosti s nerozhodnutím v lehote, pretože pôvodný súdny exekútor mal a mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky, na ktorú mal poverenie, s ohľadom na zachovanie kontinuity konania.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Pokiaľ ide o uplatnenie nároku na náhradu škody z tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ktorým je uznesenie súdu o vyhovení návrhu oprávneného na zmenu exekútora, tak pri tomto nároku je potrebné splnenie niekoľkých kumulatívnych podmienok, a to: 1/ predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na príslušnom orgáne, 2/ vydanie nezákonného rozhodnutia, 3/ príčinná súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody, 4/ zrušenie alebo zmena nezákonného rozhodnutia príslušným orgánom a 5/ podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu, ktorého by sa mala nezákonnosť týkať. Tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Ak chýba čo i len jedna podmienka nie je možné nárok na náhradu škody priznať. V tejto veci zrušenie alebo zmena rozhodnutia okresného súdu, ktorým bolo vyhovené návrhu oprávneného na zmenu exekútora nebolo preukázané a vzhľadom na nesplnenie tejto podmienky pre vznik nároku je skúmanie existencie ďalších podmienok bez právneho významu, keďže jednotlivé zákonné predpoklady vzniku práva na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. musia byť splnené kumulatívne. V danom prípade nie je daný základ nároku a preto nie je súd povinný skúmať výšku škody a nemajetkovej ujmy a vykonávať v tomto smere dokazovanie. Súd preto žalobu z uvedených dôvodov zamietol ako nedôvodnú.

Súd ďalej zdôrazňuje, že vo veci rozhodol v neprítomnosti účastníkov konania a rozhodol na základe predložených listinných dôkazov v záujme hospodárnosti a rýchlosti konania (§ 101 ods. 2 O.s.p.).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu účastníkom nepriznal, pretože úspešná žalovaná si ich náhradu neuplatnila.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 (pätnástich) dní od jeho doručenia na tunajšom súde.

Odvolanie musí obsahovať všeobecné náležitosti podania podľa § 42 ods. 3 O.s.p., to znamená musí byť z odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. Ďalej z odvolania musí byť zjavné, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.